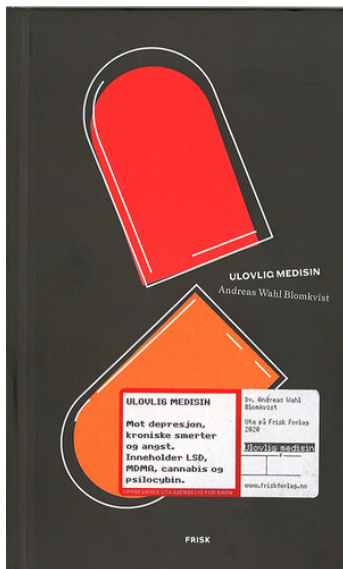

Et innblikk i et omstridt område

ANMELDELSER

HELGE WAAL

Professor emeritus, Senter for rus- og avhengighetsforskning
Universitetet i Oslo



Andreas Wahl Blomkvist

Ulovlig medisin

Rusmidler på resept. 336 s, ill. Stavanger: Frisk forlag, 2020. Pris NOK 339

ISBN 978-82-93428-57-2

Forfatteren er en lege som har markert seg med en kritisk holdning til deler av ruspolitikken og -behandlingen. I denne boken retter han søkelyset mot at rusmidler kan ha gunstig effekt og kritiserer ulike restriksjoner som gjør midlene til «ulovlig medisin». Hans ambisjon er å bedre forståelsen av det han kaller «behandlingsutviklingen som nå foregår». Han har skrevet for allmennheten, men sikter nok også på å endre holdninger i behandlingsapparatet.

Boken har seks kapitler. I det første drøfter han begrepet rusmidler og samfunnets ulike reguleringer. «Narkotika» – ulovlige rusmidler – gir assosiasjon til farlighet, men skade- og avhengighetsfaren kan være større ved lovlige midler (alkohol). Forfatteren belyser viktige forhold, men slår også inn åpne dører og undervurderer reguleringsvanskene for legemidler med rusvirkning når pressgrupper ofte bekjemper regulerende myndigheter.

I de neste fire kapitlene gjennomgår han de «ulovlige medisinene» cannabis, psykedelika, meskalin og MDMA, hvordan disse har vært oppfattet og utviklingen av reguleringer. Videre drøftes det nevrobiologiske grunnlaget og hvordan virkningene kan være situasjons- og doseringsavhengige. Forfatteren mener at forskningen på området er farget av fordommer og forenklinger. Det er behov for «mer forskning» med store nok utvalg og gode nok metoder. Samtidig formidler teksten en sterk overbevisning om gunstige effekter.

Til slutt oppfordrer forfatteren leseren til å være åpen for at rusmidler kan ha nyttige effekter. Det er imidlertid vanskelig å følge forfatteren i at det er vist dramatisk gunstige effekter ved bruk av LSD og liknende midler i psykoterapi og i at MDMA bør brukes langt mer i behandling. Vanskeligst er det å følge ham når han åpenbart mener at det er selve rusvirkningen som har terapeutiske effekter gjennom utvidet bevissthet og større åpenhet som kan endre patologiske bindinger og hemninger.

Man blir lett skeptisk når forfatteren oppfordrer til at vi skal «lære oss å bruke» rusmidlene som «kraftige medisinske og psykologiske verktøy som vi ikke finner sidestykke til i legenes felleskatalog». Det er enklere å slutte seg til hans advarsel mot å la «entusiasme overstyre den kritiske sansen» og at det er nødvendig «å gå gjennom den tidkrevende vitenskapelige prosessen det er å dokumentere behandlingseffekt og ikke minst behandlingstrygghet». Om man tar med seg denne advarselen, gir imidlertid boken et interessant innblikk i tenkningen på dette omstridte området.

Publisert: 25. mai 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0135

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. juni 2026.